

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9Cdo/121/2020
Identifikačné číslo spisu: 6718200631
Dátum vydania rozhodnutia: 27.04.2022
Meno a priezvisko: JUDr. Soňa Mesiarkinová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2022:6718200631.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Sone Mesiarkinovej a sudcov JUDr. Mariána Sluka, PhD. a JUDr. Martina Holiča, v spore žalobcu X. Š., bytom v E., X. XXX/XX, zastúpeného Mgr Petrom Noskom, advokátom, so sídlom v Banskej Bystrici, Družby 14, proti žalovanému Finančnému riaditeľstvu Slovenskej republiky, so sídlom v Banskej Bystrici, Lazovná 63 o určenie neplatnosti skončenia štátnozamestnaneckého pomeru, vedenom na Okresnom súde Zvolen sp. zn. 17 Cpr/2/2018, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 20. novembra 2019 sp. zn. 15 CoPr/5/2019, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaný má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Zvolen v poradí druhým rozsudkom zo 14. mája 2019 č. k. 17 Cpr/2/2018-285, zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal určenia neplatnosti skončenia štátnozamestnaneckého pomeru. Žalobcovi uložil povinnosť nahradiť žalovanému trovy konania v rozsahu 100 % do 3 dní od právoplatnosti uznesenia súdu I. inštancie o výške náhrady trov konania.“

1.1. Po vykonanom dokazovaní mal preukázané, že žalobca uzatvoril so žalovaným štátnozamestnanecký pomer. Žalovaný dal žalobcovi výpoveď podľa ustanovenia § 75 ods. 1 písm. g/ v spojení s § 79 ods. 1 zákona č. 55/2017 Z. o štátnej službe, z dôvodu, že bol u neho, ako u štátneho zamestnanca daný dôvod na okamžité skončenie štátnozamestnaneckého pomeru, nakoľko dňa 17. 5. 2017 elektronicky, prostredníctvom pracovnej stanice (počítača) štátnej zamestnankyne P. N. X., do ktorej sa prihlásil jej prístupovým heslom cez virtuálny snímač dochádzky zapísal jej odchod zo zamestnania o 16.30 hod. za P. N. X., ktorá skutočne fyzicky v mieste svojho pravidelného výkonu v štátnej službe v budove Daňového úradu na A. sa v daný deň a čas nenachádzala. Boli splnené predpoklady platnosti výpovede podľa § 73 ods. 2 citovaného zákona, t. j. z dôvodu výpovede bol skutok vymedzený tak, aby ho nebolo možné zameniť s iným dôvodom. Súd sa nezaoberal inými vytýkanými nedostatkami práce žalobcu, na ktoré podľa jeho vyjadrenia dovtedy ani nikdy nebol

upozorňovaný. Tiež sa nezaoberal ani činnosťou Inšpekčnej služby, keďže to nebolo predmetom konania. Konštatoval, že žalobca v rámci tohto súdneho konania sám skutok doznal.

1.2. Súd konštatoval, že pri výpovedi bol dodržaný postup vyžadujúci § 75 ods. 2 citovaného zákona. Následne skúmal, či bol daný dôvod na okamžité skončenie služobného pomeru, ktorý bol podľa § 75 písm. g/ citovaného zákona použitý ako dôvod dania výpovede žalobcovi. Podľa § 78 ods. 1 citovaného zákona, jediným dôvodom na okamžité skončenie pracovného pomeru služobným úradom je závažné porušenie služobnej disciplíny a to v lehote 2 mesiace od oznámenia upozornenia o tomto porušení zamestnancovi. Táto lehota bola dodržaná, preto súd skúmal, či skutok vymedzený vo výpovedi naplnil charakter závažného porušenia pracovnej disciplíny, ktorý vyžaduje zákon na platnosť okamžitého skončenia štátno-zamestnaneckého pomeru. Sporné z hľadiska skutkovej stránky bolo to, či žalobca P. X. odhlásil z vlastnej iniciatívy alebo o to bol požiadaný. Sporné nebolo to, že P. X. sa už z kontroly do služobného úradu nevrátila zo zdravotných dôvodov a systém by ju automaticky odhlásil o 16.00 hod. Táto bola zo strany žalovaného upozornená pre tento skutok iba na menej závažné porušenie pracovnej disciplíny. V tomto smere však žalobca neunesol dôkazné bremeno a nevedel preukázať, že P. N. X. ho požiadala o to, aby ju odhlásil z dochádzky.

1.3. Následne súd posudzoval, či konanie žalobcu bolo závažným porušením pracovnej disciplíny, pričom vychádzal z § 117 zák. č. 55/2017 Z. z. Aplikoval § 109 ods. 1 citovaného zákona, podľa ktorého služobný úrad vydá služobný poriadok po predchádzajúcom súhlase zástupcov zamestnancov, inak je neplatný. V zmysle ods. 2 služobného poriadku služobný úrad bližšie upraví služobné podmienky, ustanovené týmto zákonom a upraví, ktoré porušenie povinností štátneho zamestnanca sa považuje za závažné porušenie služobnej disciplíny. V zmysle ods. 3 je služobný poriadok záväzný pre všetkých štátnych zamestnancov, ktorí musia byť s jeho obsahom riadne oboznámení. Ustanovenie upravuje povinnosť služobného úradu vydať služobný poriadok, ktorého účelom je bližšie špecifikovať jednotlivé ustanovenia zákona o štátnej službe. Služobný poriadok je záväzným nielen pre služobný úrad, ale i všetkých štátnych zamestnancov. Žalovaný vydal služobný poriadok ako interný riadiaci akt č. 2/2016, kde v bode 2. diel, 3. oddiel písm. p) sa uvádza: „závažného porušenia služobnej disciplíny sa štátny zamestnanec dopustí najmä tým, že zapíše príchod, prerušenie práce a odchod alebo elektronicky zaznamená príchod, prerušenie práce a odchod za iného zamestnanca“. Žalovaný teda vydal služobný poriadok, kde priamo v ňom uviedol, že také konanie žalobcu, ktorého sa v tomto prípade dopustil, teda že elektronicky zaznamenal odchod iného zamestnanca, a to pani P. N. X. zo zamestnania. Mal preukázané, že žalobca svojím podpisom potvrdil, že s týmto predpisom bol oboznámený, predpisu porozumel. Urobil tak dňa 1. 3. 2016. Tiež mal preukázané, že Slovenský odborový zväz verejnej správy a kultúry, sekcia colnej správy, podnikový výbor OZ Sloves - sekcia územných finančných orgánov pri finančnom riaditeľstve SR a Nezávislá odborová organizácia zamestnancov Finančného riaditeľstva SR oznámili žalovanému, že služobný poriadok prerokovali a s návrhom súhlasia. Nakoľko tento služobný poriadok bol vydaný po predchádzajúcom súhlase zástupcu zamestnancov, je platný. Keďže žalobca ako štátny zamestnanec bol s týmto služobným poriadkom oboznámený, čo potvrdil svojím podpisom, bol pre neho záväzný. Žalobca mal dodržiavať služobný poriadok. V zmysle tohto služobného poriadku bolo zrejmé, že sa žalobca dopustil závažného porušenia disciplíny tým, že z elektronického systému odhlásil z dochádzky svoju kolegyňu P. N. X.Ú. Na tejto skutočnosti nezmenilo nič ani to, že samotná kolegyňa P. N. X. za to, že sa nedostavila do zamestnania a nenahlásila to, že ju niekto odhlásil zo systému, bola pre takýto svoj skutok uznaná len zo spáchania menej závažného porušenia pracovnej disciplíny. Porušenie oboidvoch zamestnancov bolo dostatočne preukázané, podľa služobného poriadku a IRA bola zistená vyššia miera závažnosti porušenia služobnej disciplíny žalobcom, ktorý úmyselne vedome konal v rozpore s úpravou obsiahnutou v tomto akte, pričom bolo jasne definované, že v takomto prípade je dôvod na okamžité skončenie štátno-zamestnaneckého pomeru.

2. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej aj len odvolací súd) rozsudkom z 20. novembra 2019 sp. zn. 15 CoPr/5/2019, rozsudok okresného súdu podľa § 387 ods. 1, 2 Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP) potvrdil.

2.1. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil so závermi okresného súdu, a obmedzil len na zdôraznenie správnosti daného rozhodnutia vo vzťahu k namietaným otázkam uvedeným žalobcom v odvolaní. Okresný súd po zrušení veci odvolacím súdom rešpektoval názor vyslovený odvolacím súdom, pričom svoje rozhodnutie založil na riadne vykonanom dokazovaní, z ktorého vyvodil správny

skutkový záver, ktorý vyplynul z vykonaných dôkazov a na takto zistený skutkový stav správne aplikoval právne normy majúce význam pre rozhodnutie vo veci.

2.2. Odvolací súd zotrval na svojich záveroch, ktoré vyslovil vo svojom zrušujúcom uznesení z 13. marca 2019. sp. zn. 15 Copr/8/2018. Okresný súd dospel k správneému záveru, že boli splnené predpoklady platnosti výpovede podľa § 73 ods. 2 zákona č. 55/2017 Z. z., keď podľa citovaného ustanovenia služobný úrad môže dať štátnemu zamestnancovi výpoveď len z dôvodov podľa § 75. Dôvod výpovede sa musí vo výpovedi skutkovo vymedziť tak, aby ho nebolo možné zameniť s iným dôvodom a nie je možné ho dodatočne meniť, inak je výpoveď neplatná. Bol správny záver súdu v tom, že sa nezaoberal inými vytýkanými nedostatkami, pretože neboli predmetom konania vo vzťahu k danej výpovedi, teda neboli posudzované z hľadiska porušenia inej pracovnej disciplíny. Z ničoho nevyplývalo, že by žalovaný ako služobný úrad chcel dať žalobcovi výpoveď z dôvodu iných nedostatkov práci, pretože, ako súd zistil v rámci dokazovania, úrad žalobcovi nedal výpoveď z dôvodu iných nedostatkov, čo však neznamená, že nebol disciplinárne postihnutý aj v tomto smere. U štátnozamestnaneckého pomeru sa zaviedla jednotná úprava zodpovednosti štátneho zamestnanca za porušenie služobnej disciplíny. Posúdiť, či a k akému porušeniu služobnej disciplíny došlo, môže iba generálny tajomník na základe odporúčacieho stanoviska poradnej komisie. Dôvodom výpovede podľa odseku 1 písm. g) sú prípady, kedy služobný úrad mohol skončiť štátnozamestnanecký pomer so štátnym zamestnancom okamžite, ale túto možnosť nevyužil, príp. mu zákon pri určitej kategórii štátnych zamestnancov zakazuje okamžite skončiť štátnozamestnanecký pomer, avšak skončenie štátnozamestnaneckého pomeru výpoveďou mu umožňuje. Žalovaný využil túto možnosť. Podľa ods. 2 služobný úrad môže dať štátnemu zamestnancovi výpoveď z dôvodu podľa odseku 1 písm. g) do dvoch mesiacov od oznámenia upozornenia o závažnom porušení služobnej disciplíny, najneskôr vždy do jedného roka odo dňa, keď dôvod výpovede vznikol.

2.3. K argumentácii žalobcu o intenzite a závažnosti porušenia služobnej disciplíny odvolací súd uviedol, že zákon o štátnej službe priamo nedefinuje, čo je závažné porušenie služobnej disciplíny. V zmysle § 117 ods. 1 štátny zamestnanec zodpovedá za porušenie služobnej disciplíny, ktorou je nesplnenie alebo porušenie povinností alebo obmedzení vyplývajúcich z tohto zákona, ktoré sa vzťahujú na vykonávanie štátnej služby, ak k ich nesplneniu alebo porušeniu došlo v súvislosti s výkonom štátnej služby. Podľa ods. 2 sa podľa miery závažnosti porušenia služobnej disciplíny rozlišuje a) menej závažné porušenie služobnej disciplíny, b) závažné porušenie služobnej disciplíny. V ods. 3 upravuje mieru závažnosti porušenia služobnej disciplíny, ktorá sa posudzuje vzhľadom na povahu porušenej alebo nesplnenej služobnej povinnosti alebo obmedzenia, okolností, za akých k nemu došlo, najmä spôsob a intenzitu konania alebo opomenutia, mieru zavinenia, opakované porušenie služobnej disciplíny, doterajší prístup štátneho zamestnanca k plneniu povinností a dodržiavaniu obmedzení alebo na inú okolnosť, rozsah škody a následok porušenia služobnej disciplíny. V prípade porušenia služobnej disciplíny sa podľa miery jej závažnosti rozlišuje medzi menej závažným porušením služobnej disciplíny a závažným porušením služobnej disciplíny. Zákon v niektorých prípadoch ustanovuje, ktoré nesplnenie alebo porušenie povinností má služobný úrad považovať za porušenie služobnej disciplíny, avšak posúdenie miery závažnosti daného porušenia ponechal na služobnom úrade, nie teda iba na súde. Vzhľadom na špecifiká jednotlivých služobných úradov nebolo možné, ani vhodné v zákone určovať taxatívny výpočet menej závažných porušení služobnej disciplíny a závažných porušení služobnej disciplíny záväzný pre všetky služobné úrady. Zákon však zavádza povinnosť služobného úradu ustanoviť vo svojom služobnom poriadku, aké porušenie alebo nesplnenie povinností štátnym zamestnancom bude považovať za závažné porušenie služobnej disciplíny. Ak sa štátny zamestnanec dopustí závažného porušenia služobnej disciplíny, je s ním služobný úrad povinný buď okamžite skončiť štátnozamestnanecký pomer alebo skončiť jeho štátnozamestnanecký pomer výpoveďou. Z dôvodovej správy k zákonu vyplýva povinnosť, nie iba možnosť postupu. Odvolací súd z tohto dôvodu argumentáciu žalobcu voči Služobnému poriadku a voči hodnoteniu porušenia služobnej disciplíny nemohol akceptovať, lebo nebola súladná s právnou úpravou.

2.4. K ďalším námietkam žalobcu ohľadom Služobného poriadku odvolací súd poukázal na právnú úpravu, a to § 109 ods. 1 zák. č. 55/2017 Z. z., ktorý udáva, že služobný úrad vydá služobný poriadok po predchádzajúcom súhlase zástupcov zamestnancov, inak je neplatný. Podľa ods. 2 v služobnom poriadku služobný úrad najmä bližšie upraví služobné podmienky ustanovené týmto zákonom a upraví, ktoré porušenie povinností štátneho zamestnanca sa považuje za závažné porušenie služobnej disciplíny.

V zmysle ods. 3 služobný poriadok je záväzný pre služobný úrad a pre všetkých jeho štátnych zamestnancov, ktorí musia byť s jeho obsahom riadne oboznámení. Toto ustanovenie upravuje povinnosť služobného úradu vydať služobný poriadok, teda jeho vydanie nie je fakultatívne. Účelom služobného poriadku je bližšie špecifikovať jednotlivé ustanovenia zákona o štátnej službe, ktoré upravujú služobné podmienky. Bolo preukázané, že boli splnené všetky predpoklady na aplikáciu citovaného ustanovenia, keď žalobca bol preukázateľne so Služobným poriadkom oboznámený, čo ani sám nepoprel. Žalobca v čase spáchania disciplinárneho porušenia mohol predpokladať následky, ktoré môžu nastať, ak by jeho správanie nebolo v súlade s platnými predpismi, medzi ktoré nepatria len zákony, ale aj právne normy nižšej právnej sily, medzi ktoré patria aj interné riadiace akty. Spochybňovanie platnosti služobného poriadku žalobcom vzhľadom na dostatočne zrozumiteľnú úpravu nebolo akceptovateľné, pretože jeho závery vyplývajú z nesprávnych predpokladov, keď napriek existencii špeciálnej právnej úpravy, ktorá má prednosť, upriamoval pozornosť na Zákonník práce, ktorý neupravuje špecifické štátnozamestnanecké vzťahy.

2.5. Žalobca sa snažil súd presvedčiť, že bol diskriminovaný vo vzťahu k P. X.. Odvolací súd konštatoval, že nezistil, že by žalobca bol diskriminovaný a na doplnenie uviedol, že diskriminácia znamená nerovné zaobchádzanie založené na charakteristikách človeka, ktoré sú pre danú situáciu irelevantné, ako je napr. niekoho pôvod, náboženstvo, vek, sexuálna orientácia alebo pohlavie/rod. Žalobca len na okraj poukázal na to, že P. X. bola „menej“ potrestaná ako on. Neuviedol žiadny konkrétny dôvod s poukazom na Antidiskriminačný zákon. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že pri porušení služobnej disciplíny žalobcom ako aj P. X.O., žalovaný postupoval rovnako vo vzťahu ku kvalifikácii konania žalobcu vo veci zabezpečenia ochrany prístupového hesla do počítača. Bolo nepochybné, že porušenie služobnej disciplíny medzi žalobcom a P. X. nemožno po skutkovej stránke stotožniť. K vyvodu disciplinárnej zodpovednosti došlo u oboch zamestnancov podľa miery ich disciplinárneho previnenia, pričom žalobca úmyselne a vedome konal v rozpore s internými riadiacimi aktmi, z ktorých vyplynulo, že ide o závažné porušenie služobnej disciplíny. K možnej diskriminácii žalobcu by došlo vtedy, keby P. X. sa dopustila porovnateľného konania, napr. odhlásila žalobcu z jeho pracovnej stanice, hoci by sa tento nachádzal úplne na inom mieste. Na strane žalobcu a P. X. neexistovali skutkovo porovnateľné porušenia služobnej disciplíny, o ktorých by žalovaný rozhodol rôznym spôsobom.

2.6. K námietke žalobcu vo vzťahu k nezákonnosti inšpekcie, odvolací súd uviedol, že jeho námietky nemôže akceptovať, hoci intenzívne napádal neznalosť právnych predpisov zo strany žalovaného, keď poukazoval na znenie ustanovenia § 4 ods. 3 písm. a), písm. c) zákona č. 333/2011 Z. z., z ktorej právnej úpravy vyvodzoval nezákonnosť orgánov ODIS. Odvolací súd zdôraznil, že ku skončeniu štátnozamestnaneckého pomeru nedošlo v dôsledku zistení porušenia služobných predpisov žalobcom inšpekčnou službou, ale v dôsledku závažného porušenia služobnej disciplíny z dôvodu, že dňa 17.5.2017 elektronicky prostredníctvom pracovnej stanice (počítača) štátnej zamestnankyne P. N. X. zapísal jej odchod zo zamestnania, hoci sa fyzicky v mieste svojho pravidelného výkonu štátnej služby nenachádzala. Iba z tohto dôvodu došlo k výpovedi, nie z iných dôvodov, na ktoré odvádzal pozornosť žalobca.

2.7. Odvolací súd nemohol uznať ani argument žalobcu, že by sa žalovaný staval do pozície žalobcu i sudcu a že by Služobný poriadok svojou záväznosťou vylučoval nezávislý prieskum ním kvalifikovanej intenzity porušenia služobnej disciplíny súdom. Odvolací súd sa stotožnil s názorom žalobcu, že jediným oprávneným orgánom, ktorý rozhoduje o neplatnosti skončenia štátnozamestnaneckého pomeru, je príslušný súd. Avšak súd pri rozhodovaní vychádzal z platných právnych noriem, ktoré sú taktiež pre súd záväzné. Súd v rozhodovanej veci sa nimi dôsledne riadil a na základe preukázania všetkých predpokladov pre výpoveď zo štátnozamestnaneckého pomeru dospel k záveru, že táto bola dôvodná. Tiež dospel k správnejmu záveru, že došlo k porušeniu služobnej disciplíny, ktorá s takýmto konaním spája skončenie štátnozamestnaneckého pomeru. Úlohou súdu bolo preskúmať, či k takémuto konaniu došlo a či boli splnené všetky predpoklady, ktoré právne normy predpokladajú, čo bolo splnené. Žalovaný správne argumentoval, že to, že škoda nevznikla, nijako, vzhľadom na ďalšie predpoklady pri skúmaní intenzity porušenia služobnej disciplíny, neznižilo zavinenie žalobcu. Z hľadiska porušenia služobnej disciplíny nebolo rozhodujúce skúmanie, aká pohnútkou žalobcu k jeho konaniu viedla a z porušenia sa nemôže ani vyviniť rôznymi konštrukciami, na základe ktorých takto konal, nemôže sa svojej zodpovednosti zbaviť ani tým, že primárnym pôvodcom porušenia mala byť P. X.. Aj v prípade,

že by mu heslo poskytla, poznajúc Služobný poriadok a ďalšie právne normy mal si byť vedomý tohto porušenia a ak bol aj požiadaný o takúto „službu“, nemal jej vyhovieť. Ak by aj porušenie disciplíny u P. X. spočívalo v primárnom porušení, že mu oznámila heslo, ktoré nedostatočne chránila, vzhľadom na právnu úpravu nebolo možné z toho vyvodit' záver, že v takomto prípade konanie žalobcu bolo menej závažné z hľadiska disciplinárneho previnenia vo vzťahu k jeho následnému konaniu, kedy P. X.Í. z počítača odhlásil. Z hľadiska posúdenia danej veci tiež nie je rozhodujúca výpoveď P.r. X. a namietaná dôkazná sila žalobcom jej výpovede. Odvolací súd preto dospel k záveru, že rozhodnutie je správne a argumenty žalobcu, hoci spochybňovali správnosť rozhodnutia okresného súdu, nie sú dôvodné.

3. Proti rozsudku krajského súdu podal dovolanie žalobca, ktorý ho navrhol zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie. Prípustnosť svojho mimoriadneho opravného prostriedku odôvodnil podľa § 432 ods. 1 CSP v nadväznosti na § 421 ods. 1 písm. a/ a b/ CSP. K prípustnosti podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP uviedol, že tento vidí predovšetkým v odklone krajského súdu od konzistentnej judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v otázke výkladu právnej normy § 75 ods. 1 písm. g/ zákona o štátnej službe, v spojení s § 78 ods. 1 zákona o štátnej službe pri aplikácii ustanovenia § 109 zákona o štátnej službe. Za základnú právnu otázku považoval povahu Služobného poriadku vydaného v zmysle § 109 zákona o štátnej službe vo vzťahu k závažnosti stupňa porušenia služobnej disciplíny pri hodnotení porušenia služobnej disciplíny zo strany súdu a viazanosti súdu v rámci súdneho sporu definíciou stupňa porušenia služobnej disciplíny. Podľa dovolateľ neexistuje rozdiel v právnej povahe posudzovania porušenia stupňa služobnej disciplíny a pracovnej disciplíny. Štátnozamestnanecký vzťah je založený na rovnakých princípoch a zásadách ako pracovný pomer a názor krajského súdu, ktorým povyšuje štátnozamestnanecký vzťah nad právny vzťah založený Zákonníkom práce považoval dovolateľ za skôr historický, avšak bez reálnej odozvy v zákone o štátnej službe, keďže pojem služobná a pracovná disciplína sú pojmami obsahovo totožnými. Tak z rozhodovacej činnosti ako aj z právneho poriadku Slovenskej republiky vôbec nevyplýva, že v otázke skúmania závažnosti porušenia služobnej/pracovnej disciplíny, by súdy mali vychádzať z diferentného charakteru tohto právneho vzťahu. Otázka kvalifikácie porušenie pracovnej/služobnej disciplíny bola vždy vecou príslušného súdu, ktorý jediný je oprávnený rozhodnúť o tom, či konkrétne disciplinárne previnenie zamestnanca/štátneho zamestnanca. Má povahu menej závažného, alebo naopak závažného porušenia pracovnej/služobnej disciplíny. Tento právny záver si osvojil aj Najvyšší súd Slovenskej republiky v uznesení zo dňa 12. septembra 2016 v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Cdo 233/2015. Nesprávne právne posúdenie tkvie podľa dovolateľa tiež v tom, že súdy sa odklonili od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, keď Služobnému poriadku priznal právne záväzný charakter v tom zmysle, že mieru intenzity porušenia služobnej disciplíny v jednotlivých prípadoch považoval za určujúcu bez toho, aby mieru intenzity porušenia služobnej disciplíny vyhodnotil so zreteľom na osobu žalobcu, mieru zavinenia. V podanom dovolaní poukázal na ďalšie rozhodnutie dovolacieho súdu. Podané dovolanie odôvodnil dovolateľ i s odkazom na § 432 ods. 1 CSP v spojení s § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, teda, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená a to otázky prípustnosti sledovania zamestnancov inšpekciou zamestnávateľa. Dôkazy, na podklade ktorých žalovaný žalobcu upozornil na porušenie služobnej disciplíny, ako aj následne danie výpovede sú výsledkami, resp. „plodmi z otráveného stromu“, pretože tieto dôkazy boli zabezpečené nezákonným spôsobom. Ak tieto dôkazy boli získané nezákonným spôsobom, hoci by výpoveď daná žalobcovi mohla byť platnou, nemôže byť ani táto výpoveď platná, je priamym produktom nezákonnosti. Je absolútne logické a zřejmé, že nezákonné konanie Inšpekcie malo rozhodujúci význam pre vedomosť žalovaného o porušení pracovnej disciplíny, o ktorom by sa nebyť sledovania, zadržania, následného obmedzenia osobnej slobody žalobcu a následného eskortu do vyšetrovacej miestnosti, v ktorej pod nátlakom colníkov z Inšpekcie skolaboval, a žalovaný následne dosiahol priznanie žalobcu, by sa nikdy žalovaný o porušení služobnej disciplíny nedozvedel.

4. K dovolaniu sa písomne vyjadril žalovaný, ktorý ho navrhol zamietnuť ako nedôvodné, mal za to, že sa odvolací súd neodklonil o rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, naopak postupoval práve v intenciách dovolateľom uvádzaných rozhodnutí najvyššieho súdu. V prípade prípustnosti podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP poukázal na to, že žalobca nekonkretizoval právnu otázku, ktorej riešenie nepovažoval za správne, ani neuviedol v čom spočíva nesprávnosť tohto posúdenia.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací, po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), skúmal prípustnosť dovolania bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), pričom dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) rozhodnutia dovolacieho súdu je uvedené v nasledovných bodoch.

6. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a 421 ods. 1 CSP.

6.1. Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP). Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

6.2. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytykána v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ CSP, je povinnosťou dovolateľa vysvetliť, z čoho konkrétne vyvodzuje prípustnosť dovolania a v spojitosti s tým označiť v dovolaní náležitým spôsobom tiež dovolací dôvod.

7. Dovolateľ prípustnosť svojho mimoriadneho opravného prostriedku odôvodnil podľa § 432 ods. 1 CSP v nadväznosti na § 421 ods. 1 písm. a/ CSP. Uvedol, že tento vidí predovšetkým v odklone krajského súdu od konzistentnej judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v otázke výkladu právnej normy § 75 ods. 1 písm. g/ zákona o štátnej službe, v spojení s § 78 ods. 1 zákona o štátnej službe pri aplikácii ustanovenia § 109 zákona o štátnej službe. Za základnú právnu otázku považoval povahu Služobného poriadku vydaného v zmysle § 109 zákona o štátnej službe vo vzťahu k záväznosti stupňa porušenia služobnej disciplíny pri hodnotení porušenia služobnej disciplíny zo strany súdu a viazanosti súdu v rámci súdneho sporu definíciou stupňa porušenia služobnej disciplíny. Odvolací súd sa mal odkloniť od právneho záveru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v uznesení zo dňa 12. septembra 2016 v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Cdo 233/2015, ako i ďalších. Nesprávne právne posúdenie tkvie podľa dovolateľa tiež v tom, že súdy sa odklonili od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, keď Služobnému poriadku priznal právne záväzný charakter v tom zmysle, že mieru intenzity porušenia služobnej disciplíny v jednotlivých prípadoch považoval za určujúcu bez toho, aby mieru intenzity porušenia služobnej disciplíny vyhodnotil so zreteľom na osobu žalobcu, mieru zavinenia.

8. Dovolací súd konštantne uvádza, že otázkou relevantnou z hľadiska ustanovenia § 421 ods. 1 CSP môže byť len otázka právna (nie skutková otázka). Môže ísť o otázku hmotnoprávnu (ktorá sa odvíja od interpretácie alebo aplikácie Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine) alebo otázku procesnoprávnu (ktorej riešenie záviselo na aplikácii, alebo interpretácii procesných ustanovení). Dovolací súd zároveň zdôrazňuje, že dôvody prípustnosti dovolania podľa § 421 CSP sa vzťahujú výlučne na právnu otázku, riešenie ktorej viedlo k právnym záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu. Dovolací súd zdôrazňuje, že nevyhnutným predpokladom pre posúdenie prípustnosti dovolania podľa § 421 písm. a/ aj b/ CSP je, že ide o otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Dovolanie nie je koncipované ako ďalší riadny opravný prostriedok („ďalšie odvolanie“), preto pri formulácii právnej otázky (od ktorej vyriešenia záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu) je potrebné mať na zreteli, aby zároveň bola vymedzená aj dostatočne všeobecným spôsobom tak, aby vôbec bolo možné konštatovať, že vo vzťahu ku konkrétnej právnej otázke skutočne existuje alebo neexistuje ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu. Pre posúdenie, či ide o právnu otázku kľúčovú pre rozhodnutie vo veci samej, a pre posúdenie prípustnosti dovolania nie je rozhodujúci subjektívny názor strany sporu, že daná právna otázka môže byť pre ňu

rozhodujúca, ale významný je výlučne záver dovolacieho súdu rozhodujúceho o dovolaní. Napokon je potrebné zdôrazniť, že sama polemika dovolateľa s právnymi závermi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo len kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. b/ CSP v spojení s § 432 ods. 1 a 2 CSP.

9. Pre právnu otázku, ktorú má na mysli § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, je charakteristický „odklon“ jej riešenia, ktorý zvolil odvolací súd, od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Ide tu teda o situáciu, v ktorej sa už rozhodovanie senátov dovolacieho súdu ustálilo na určitom riešení právnej otázky, odvolací súd sa však svojím rozhodnutím odklonil od „ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu“.

10. Pri skúmaní, či je dovolanie prípustné podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, sa dovolací súd zameriava na zistenie a posúdenie vzťahu medzi dovolateľom označeným existujúcim rozhodnutím dovolacieho súdu, ktoré tvorí súčasť jeho ustálenej rozhodovacej praxe, a novým prípadom. Vychádzajúc z kontextu skoršieho rozhodnutia (judikátu) a jeho skutkového vymedzenia pri tom za pomoci abstrakcie interpretuje v judikáte vyjadrené právne pravidlo (ratio). Táto činnosť dovolacieho súdu je zameraná na prijatie záveru, či nový prípad je s ohľadom na jeho skutkový rámec v relevantných otázkach podobný alebo odlišný od skoršieho prípadu.

11. Dovolací súd sa preto zaoberal posúdením tvrdeného odklonu riešenia právnej otázky, ako to nastolil dovolateľ. V prvom rade je potrebné uviesť, že v dovolateľom citovanom rozhodnutí najvyššieho súdu z 12. septembra 2016 sp. zn. 3 Cdo 233/2015, dovolací súd neriešil a ani nemohol riešiť otázku záväznosti Služobného poriadku ani jeho povahy vo vzťahu k výkladu právnej normy § 75 ods. 1 písm. g/ zákona o štátnej službe, v spojení s § 78 ods. 1 zákona o štátnej službe pri aplikácii ustanovenia § 109 zákona o štátnej službe, pri hodnotení porušenia služobnej disciplíny zo strany súdu a viazanosti súdu v rámci súdneho sporu definíciou stupňa porušenia služobnej disciplíny. Rozhodnutie, na ktoré poukazoval dovolateľ a z ktorého uplatnil len časť textu jeho odôvodnenia, vychádzalo z právnej úpravy danej zákonom č. 400/2009 Z.z. o štátnej službe, účinným do nadobudnutia účinnosti zákona č. 55/2017 Z. z. o štátnej službe (01.06.2017) Otázku záväznosti služobného poriadku navyiac v uvedenom rozhodnutí neriešil aj z hľadiska skutkového stavu, nakoľko žalovaný v konaní služobný poriadok nevydal a dovolací súd prijal záver, že z nesplnenia tejto povinnosti nevyplýva, že by služobný úrad, ktorý dosiaľ nevydal služobný poriadok (a neupravil, ktoré porušenie povinností štátneho zamestnanca sa považuje za závažné porušenie služobnej disciplíny), nemohol okamžite skončiť so štátnym zamestnancom štátnozamestnanecký pomer z dôvodu závažného porušenia služobnej disciplíny. Ďalej uviedol, že posúdenie, či určité konanie štátneho zamestnanca má alebo nemá znaky závažného porušenia disciplíny, patrí najskôr zamestnávateľovi; v prípade podania žaloby o neplatnosť skončenia služobného pomeru vyhodnocuje správnosť tohto jeho posúdenia súd.

11.1. Ako je zrejme z obsahu spisu v predmetnej veci, ako aj z podrobného odôvodnenia rozhodnutí oboch súdov, súdy vyhodnocovali znaky závažného porušenia pracovnej disciplíny žalobcu, tak ako to ustálil žalovaný vo výpovedi a dospeli k záveru, že aj vzhľadom na priznanie žalobcu k vytýkanému skutku, ktorý tvoril závažné porušenie služobnej disciplíny (napriek tvrdeniam uvedeným následne v podanom dovolaní, že k objasneniu došlo nezákonným spôsobom, v dôsledku sledovania žalobcu, inak by to žalovaný nezistil, na toto však nie je možné z hľadiska sporu a jednoznačného preukázania skutku prihliadať), bola výpoveď daná žalobcovi platná.

11.2. Dovolací súd má za to, že pokiaľ dovolateľ poukazoval na ďalšie rozhodnutia dovolacieho súdu (sp. zn. 5 Cdo 74/2008 z 29. septembra 2009, sp. zn. 5 Cdo 95/2009 z 29. apríla 2010, sp. zn. 5 Cdo 17/2011 zo 14. júna 2011, sp. zn. 3 Cdo 12/2008 z 31. marca 2008, sp. zn. 3 Cdo 218/2007 z 13. októbra 2008) tieto sa rovnako týkali vyhodnotenia skutkového stavu po vykonanom dokazovaní v pracovnoprávných sporoch a v žiadnom prípade nemožno prijať záver o odklone od týchto rozhodnutí v predmetnom konaní o určenie neplatnosti štátnozamestnaneckého pomeru výpoveďou. Vo všetkých rozhodnutiach bolo predmetom sporu skončenie pracovného pomeru (príp. okamžité skončenie pracovného pomeru) podľa Zákonníka práce.

11.3. Vzhľadom na uvedené dospel dovolací súd k záveru, že dovolateľ neopodstatnene namieta odklon

v rozhodnutí odvolacieho súdu v ním vymedzenej skutkovej otázke, a jeho dovolacieho dôvody neprípúšťajú záver o prípustnosti dovolania v zmysle § 241 ods. 1 písm. a/ CSP.

12. Dovolateľ naostatok prípustnosť svojho dovolania odôvodňoval s poukazom na § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, keď za právnu otázku, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená a to otázka prípustnosti sledovania zamestnancov inšpekciou zamestnávateľa.

12.1. Dôvod prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP predpokladá, že právnu otázku, rozhodujúcu pre rozhodnutie vo veci samej a nastolenú dovolateľom v dovolaní (t. j. právne posúdenie odvolacím súdom, s ktorým dovolateľ nesúhlasí), dovolací súd dosiaľ neriešil (neposudzoval), takže sa vo vzťahu k nej ani nemohla vytvoriť a ustáliť rozhodovacia prax dovolacieho súdu, a je tu daná potreba, aby ju ako najvyššia súdna autorita vyriešil.

12.2. Ak teda dovolateľ vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, mal by v nadväznosti na § 432 CSP po a/ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b/ uviesť, ako mala byť táto otázka správne riešená.

12.3. Pokiaľ dovolateľ v dovolaní nevymedzí právnu otázku, dovolací súd nemôže svoje rozhodnutie založiť na domnienkach (predpokladoch) o tom, ktorú otázku mal dovolateľ na mysli; v opačnom prípade by jeho rozhodnutie mohlo minúť zákonom určený cieľ. V prípade absencie vymedzenia právnej otázky nemôže dovolací súd pristúpiť k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili prvoinštančný a odvolací súd; v opačnom prípade by uskutočnil procesne neprípustný bezbrehý dovolací prieskum priečiaci sa nielen (všeobecne) novej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v Civilnom sporovom poriadku.

12.4. Žalobca (zastúpený v dovolacom konaní kvalifikovaným právnym zástupcom) v danom prípade túto (procesnú) povinnosť nesplnil. V dovolaní sa zoberal nezákonným konaním Inšpekcie vo vzťahu k dôkazom, ktoré viedli k ustáleniu dôvodu výpovede, avšak nezadefinoval právnu otázku, ktorej riešenie by viedlo k všeobecnej odpovedi zo strany dovolacieho súdu, ale naopak opätovne tu uvádza len skutkové okolnosti, navyše, s ktorými sa podrobne vysporiadal odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia (body 62 a nasl. rozsudku krajského súdu).

12.5. Dovolací súd konštantne uvádza, že riešenie skutkovej otázky (quaestio facti) je v civilnom sporovom konaní spojené s obstarávaním skutkových poznatkov súdu v procese dokazovania; to znamená, že pri jej riešení sa súd zameriava na skutkové okolnosti významné napríklad z hľadiska toho, čo a kedy sa stalo alebo malo stať, čo (ne)urobil žalobca alebo žalovaný, čo (ne)bolo dohodnuté, či a aké skutočnosti nastali po konaní (opomenutí konania) niektorej fyzickej alebo právnickej osoby, čo obsahuje určitá listina, čo vypovedal svedok, čo uviedol znalec a pod. Na rozdiel od toho riešenie právnej otázky (quaestio iuris) prebieha v procese právneho posudzovania veci, pri ktorom súd uvažuje o určitej právnej norme, zamýšľa sa nad možnosťou (potrebou) jej aplikácie, skúma jej obsah, zmysel a účel, normu interpretuje a na podklade svojich skutkových zistení (to znamená až po vyriešení skutkových otázok) prijíma právne závery o existencii alebo neexistencii dôvodu pre aplikovanie predmetnej právnej normy na posudzovaný prípad. Ak v dovolaní vymedzená otázka - ktorú má podľa dovolateľa posudzovať vo svojom rozhodnutí dovolací súd - nie je právnou otázkou, ale predstavuje skutkovú otázku, nie je splnená zákonná podmienka prípustnosti dovolania uvedená v ustanovení § 421 ods. 1 CSP a takúto otázku nie je dovolací súd oprávnený vo svojom rozhodnutí riešiť. Dovolací súd dodáva, že otázka zákonnosti sledovania žalobcu nebola riešená v konaní, ako otázka zásadného právneho významu, ktorá by mala vplyv na rozhodnutie súdov.

13. Z uvedených dôvodov dospel najvyšší súd k záveru, že argumentácia dovolateľa, týkajúca sa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, je nedostatočná a nie je v podanom dovolaní vymedzená spôsobom zodpovedajúcim § 431 až 435 CSP. Uzavrel preto, že na podklade dovolania žalobcu nebolo možné uskutočniť meritórny dovolací prieskum.

13.1. Pokiaľ by dovolací súd za tohto stavu nebral do úvahy absenciu náležitostí prípustnosti dovolania a napriek tomu by pristúpil aj k posúdeniu dôvodnosti dovolania, uskutočnil by procesne neprípustný dovolací prieskum, priečiaci sa nielen všeobecnej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v CSP, ale aj konkrétnemu cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 CSP. Postup dovolacieho súdu by v takom prípade dokonca porušil základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane (II. ÚS 172/03).

14. V prejednávanej veci žalobca v dovolaní spôsobom zodpovedajúcim vyššie uvedeným kritériám dovolacie dôvody nevymedzil tak, ako to predpokladá ustanovenie § 421 ods. 1 písm. a/, b/ CSP, preto dovolací súd odmietol podané dovolanie podľa § 447 písm. f/ CSP, v zmysle ktorého dovolací súd odmietne dovolanie, ak nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi, alebo ak dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až 435 CSP.

15. Najvyšší súd na základe vyššie uvedeného dovolanie žalobcu, ktorého dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP (§ 447 písm. f/ CSP), ako neprípustné odmietol.

16. Výrok o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

17. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.